

Pacientu drošības klimats Latvijā

Dr. Evija Palčeja

Latvijas Universitāte

07.06.2018.

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA

Eiropas Sociālais
fonds

Pamatprincipi drošai ārstniecībai

Viktors J. Dzau, ASV Nacionālās Medicīnas Akadēmijas direktors;

Pasaules ministriju līmeņa samits pacientu drošībā;

Bonna, 2017.gada 29.-30.marts

- Medicīnas kultūra;
- Pāriešana no vainošanas kultūras uz atbildīguma kultūru;
- Uz pacientu centrēta pieeja: pacienta iesaistīšana un pilnvarošana;
- Efektīva komunikācija un komandas darbs;
- Dažādu nedrošu *uzvedības modeļu* vadīšana klīniskajā praksē;
- Sniegumu mērīšana un progresa novērtēšana;
- **Drošības kultūras mērīšana: aptaujas par drošību**

Pacientu drošības klimata aptauja Latvijā (2017-2018)

- Pētījuma mērķis - identificēt prioritārās pacientu drošības stratēģijas, kas īstenojamas pacientu drošības pilnveidošanai ārstniecības iestāžu un nacionālā līmenī, tai skaitā ārstniecības personu pirmsdiploma un pēcdiploma apmācībā.

Materiāli un metodes

- AHRQ *Safety Climate Survey*; EUNeTPaS un PaSQ projektu rekomendēts instruments;
- Aptaujas dalībnieki – dalībnieki mācību programmā « *Komandas loma pacientu drošības un ārstniecības procesu kvalitātes nodrošināšanā* »
ESF līdzfinansētā projekta Nr. 9.2.3.0/15/I/001 "Veselības tīklu attīstības vadlīniju un kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izstrāde un ieviešana prioritāro veselības jomu ietvaros" (2017.g.septembris – 2018.g.septembris)

Aptaujas dalībnieki (516)

- Pārstāvētas 18 ārstniecības iestādes;

- **Pēc ieņemamā amata:**

- Administrācijas darbinieki (46);
- Ārsti (101);
- Māsas (229);
- Ārsta palīgi (20);
- Atbalsta dienesta darbinieki (15);
- Radiologa asistenti/laboranti (10)
- Citi (50)

Pēc VA jomas:

- NMP/uzņemšana (42);
- Intensīvās terapijas nodaļa (22);
- Terapija/ pediatrija (83);
- Neonatoloģija (6);
- Dzemdniecība/ginekoloģija (20);
- Psihiatrija (56);
- Anestezioloģija (8);
- Ķirurģija/operāciju zāle (73);
- Onkoloģija (23);
- Farmācija (0);
- Geriatrija (1);
- Diagnostikas dienests (37)

Pacientu drošības klimata aptauja

Drošības klimata apsekojums - jautājumu kopums, kas izstrādāts, lai sniegtu drošības klimata rādītāju veselības aprūpes organizācijas šādās dimensijās:

- Apmierinātība ar darbu;
- Komandas darba klimats;
- Drošības klimats;
- Uztvere par vadīšanu (*menedžmentu*);
- Stresa atpazīšana;
- Darba apstākļi.

Jautājumu kopums aptaujā

- Jautājumi – apgalvojumu veidā, kopā 43;
- Vērtēti no 1-5 (ļoti nepiekrīt līdz ļoti piekrīt) vai “neattiecas”;
- Krāsu kodu sistēma, lai vieglāk identificētu rezultātus, kas atbilst noteiktām robežvērtībām, piemēram,:

4 un virs: augsta vērtība jeb “labi, bez riska” - **zaļš**

2 un zem: zema vērtība jeb “kritiski” – **sarkans**

Zem 3: **visaugstākā prioritāte pilnveidei**

3,0 – 3,4 : augsta prioritāte pilnveidei

3,5 – 3,9: potenciāls pilnveidei jeb **dzeltens**

APMIERINĀTĪBA AR DARBU	Kopā (n)	Vērtība
Man patīk mans darbs	512	4.37
Šī ārstniecības iestāde ir laba darba vieta, kur strādāt	508	3.81
Strādājot šajā ārstniecības iestādē jūtos kā daļa no lielas ģimenes	508	3.41
Morāle un ētika šajā ārstniecības iestādē ir augstā līmenī	507	3.27
Es lepojos, ka strādāju šajā ārstniecības iestādē	505	3.75

STRESA IETEKMES ATZĪŠANA	Kopā (n)	Vērtība
Kad esmu noguris, strādāju mazāk efektīvi	508	3.79
Kad mana darba slodze kļūst pārmērīga, tas ietekmē mana darba izpildi	504	3.95
Es varētu pieļaut kļūdas situācijās, kad apkārtējo attieksme ir nelabvēlīga, vai stresa situācijās	508	3.73
Nogurums ietekmē mana darba izpildījumu ārkārtas situācijās	502	3.54

DARBA APSTĀKĻI

	Kopā (n)	Vērtība
Studējošie/rezidenti/apmācāmie manā struktūrvienībā tiek adekvāti pārraudzīti	476	3.61
Man ikdienā ir pieejama visa nepieciešamā informācija darbam būtisko lēmumu	507	3.68
Jauno darbinieku apmācība manā ārstniecības iestādē ir labā līmenī	504	3.55
Šajā ārstniecības iestādē personāla problēmas tiek risinātas konstruktīvi	501	3.16

KOMANDAS DARBA KLIMATS	Kopā (n)	Vērtība
Citu darbinieku iesaistīšana un kopīgas pārrunas/informācijas nodošana pirms maiņas uzsākšanas vai pirms procedūras ir nozīmīga pacientu drošības sastāvdaļa	492	4.14
Es zinu to darbinieku vārdu un uzvārdu, ar kuriem kopā strādāju iepriekšējā maiņā	502	3.54
Pacienta informācijas un atbildības nodošana (<i>Clinical Handover</i>) ir ierasta prakse manā struktūrvienībā	482	3.55
Manā arstniecības iestādē darbiniekam nav grūti uzdot jautājumus, ja ir kaut kas tāds, ko viņi nesaprot	510	3.70
Būtiski jautājumi tiek labi nokomunicēti maiņu nodošanas/pacienta pārvešanas laikā	506	3.59
Esmu apmierināts ar sadarbības kvalitāti ar māsām manā darba vietā	502	3.87
Es saņemu vajadzīgo atbalstu no citiem darbiniekiem, ja man tas nepieciešams ārstniecības/aprūpes procesā	512	3.86
Māsas ieguldījums šajā ārstniecības iestādē tiek pienācīgi uztverts un novērtēts	503	3.09
Ārsti un māsas manā ārstniecības iestādē strādā kā labi koordinēta komanda	498	3.44
Lēmumu pieņemšanai manā darba vietā bieži izmanto personāla sniegto informāciju	505	3.51
Šajā ārstniecības iestādē ir grūti paust savus novērojumus par problēmām pacientu aprūpē	502	3.02
Es bieži neesmu spējis paust to, ka nepiekrītu ārstiem vai man ir cits viedoklis	481	2.81
Domstarpības manā ārstniecības iestādē tiek pienācīgi atrisinātas (nevis, kuram ir taisnība, bet kā ir labāk pacientam)	503	3.43

DROŠĪBAS KLIMATA DOMĒNS	Kopā (n)	Vērtība
Es zinu, kam un kur uzdot jautājumus par pacientu drošību, ja man tādi rodas	510	3.67
Kolēģi mani iedrošina ziņot par jebkuriem drošības apsvērumiem, kurus es novēroju darbā	513	3.33
<i>Personāls bieži neievēro noteikumus vai politikas (piem., ārstēšanas protokolus/vadlīnijas/rekomendācijas utt.), kas ir izveidoti ievērošanai manā darba vietā</i>	491	3.24
Es justos droši, ja būtu seīt pacienta lomā un tiktu ārstēts	498	3.63
Šajā ārstniecības iestādē kļūdām pievērš pienācīgu vērību	512	3.46
Manas ārstniecības iestādes kultūra radījusi vidi, kurā viegli mācīties no citu kļūdām	510	3.18
Manā ārstniecības iestādē ir grūti pārrunāt kļūdas	508	2.86
Mani ieteikumi par drošību tiktu ņemti vērā, ja es tos izteiktu vadībai	505	3.38
Es saņemu adekvātas atsauksmes par savu veikto darbu	509	3.36
Ārstniecības iestādes līderi motivē mūs būt par uz pacientu orientētu organizāciju	501	3.62
Šajā ārstniecības iestādē pacientu drošības jomā dara vairāk, nekā gadu atpakaļ	506	3.59
Personāla daudzums šajā ārstniecības iestādē ir atbilstošs pacientu daudzumam	502	2.53
Struktūrvienību vadītāji manā darba vietā nekad apzināti nerīkojas pretēji pacientu drošības interesēm	495	3.90

UZTVERE PAR PĀRVALDĪBU (MENEDŽMENTS)	Kopā (n)	Vērtība
lestādes vadība nekad apzināti nerīkojas pretēji pacientu drošības interesēm	501	3.83
Man ir nodrošināta adekvāta un savlaicīga informācija par notikumiem ārstniecības iestādē, kas varētu ietekmēt manu darbu	512	3.35
Ikdienas darbā jūtu administrācijas atbalstu	514	3.07

Secinājumi

- Latvijas veselības aprūpes profesionāļiem patīk savs darbs un sava darba vieta;
- Tic un respektē savu vadību – atzīst lielā mērā, ka dara vairāk pacientu drošībai kā pirms gada un tiek mudināti būt uz pacientu orientēti;
- Justos “diezgan” droši, ja paši būtu pacienta lomā;
- Lielā mērā izprot komandas lomu un strādā komandā, savā komandā jūtas pietiekami atvērti, lai paustu savas domas, bažas par drošības apsvērumiem;
- Atzīst, ka stress un nogurums nav labs pavadonis darbā;

TOMĒR IR POTENCIĀLS PILNVEIDEI

Potenciāls pilnveidei

Personāla daudzums šajā ārstniecības iestādē ir atbilstošs pacientu daudzumam	2.53
Es bieži neesmu spējis paust to, ka nepiekrītu ārstiem vai man ir cits viedoklis	2.81
Manā ārstniecības iestādē ir grūti pārrunāt kļūdas	2.86
Šajā ārstniecības iestādē ir grūti paust savus novērojumus par problēmām pacientu aprūpē	3.02
Ikdienas darbā jūtu administrācijas atbalstu	3.07
Māsas ieguldījums šajā ārstniecības iestādē tiek pienācīgi uztverts un novērtēts	3.09
Šajā ārstniecības iestādē personāla problēmas tiek risinātas konstruktīvi	3.16
Manas ārstniecības iestādes kultūra radījusi vidi, kurā viegli mācīties no citu kļūdām	3.18
Personāls bieži neievēro noteikumus vai politikas (piem., arstēšanas protokolus/vadlīnijas/rekomendācijas utt.), kas ir izveidoti ievērošanai manā darba vietā	3.24
Morāle un ētika šajā ārstniecības iestādē ir augstā līmenī	3.27
Kolēģi mani iedrošina ziņot par jebkuriem drošības apsvērumiem, kurus es novēroju darbā	3.33
Man ir nodrošināta adekvāta un savlaicīga informācija par notikumiem ārstniecības iestādē, kas varētu ietekmēt manu darbu	3.35

Leading a Culture of Safety: A Blueprint for Success; 2017

A Culture of Safety: The Six Domains

The IHI/NPSF
Lucian Leape
Institute

Paldies!

Dr. Evija Palčeja

Evija.palceja@bkus.lv

